

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/345/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7517203839
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Veščičíková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7517203839.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Veščičíkovej a členiek senátu JUDr. Dany Popovičovej a JUDr. Gizely Majerčák v spore žalobkyne J. D., nar. XX.X.XXXX, D. XXX, zast. Občianske združenie OPOS, Trenčianska Teplá, A. Hlinku 1084/24A, proti žalovanému Home Credit Slovakia, a.s., Piešťany, Teplická 7434/147, IČO: 36 234 176, zast. Advokátska kancelária GOLIÁŠOVÁ GABRIELA, s.r.o., Trenčín, 1. mája 173/11, IČO: 47 234 679, o určenie neplatnosti právnych úkonov, o vydanie bezdôvodného obohatenia a ochranu práv spotrebiteľa, o odvolaní žalovaného proti rozsudku 11Csp/102/2017-80 zo 4.2.2019 Okresného súdu Košice-okolie

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutej časti vo výroku II. o určení neplatnosti zmluvy o úvere, vo výroku III. v časti o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni 273,43 eur a vo výroku IV. o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni finančné zadosťučinenie v sume 1.000 eur.

V zostávajúcej vyhovujúcej časti vo výroku III. m e n í rozsudok a žalobu z a m i e t a.

Stranám náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (ďalej len súd) rozsudkom I. Konanie o určenie, že úver zo zmluvy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 13.12.2005 uzatvorený medzi žalobcom a žalovaným je bezúročný a bez poplatkov - zastavil, II. určil, že zmluva o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 13.12.2005 uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným je neplatná, III. žalovanému uložil povinnosť vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 1.371,25 eur do 3 dní po právoplatnosti rozsudku, IV. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť finančné zadosťučinenie v sume 1.000,00 eur žalobkyni do 3 dní po právoplatnosti rozsudku a V. žalovanému uložil povinnosť uhradiť žalobkyni 100% trov konania, ktoré budú vyčíslené v osobitnom uznesení po právoplatnosti rozsudku.

2. Rozhodol tak o žalobe, podanej uňho 28.2.2017, ktorou žalobkyňa žiadala, aby určil, že úver zo zmluvy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 13.12.2005, uzatvorený medzi žalobkyňou a žalovaným je bezúročný a bez poplatkov, určil, že zmluva o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 13.12.2005 uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným je neplatná, aby zaviazal žalovaného vydať žalobkyni zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 13.12.2005 bezdôvodné obohatenie vo výške 1.371,25 eur a aby zaviazal žalovaného uhradiť trovy tohto konania a priznal jej finančné zadosťučinenie vo výške 1.000,00 eur.

3. Po vykonanom dokazovaní, zo zmluvy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 13.12.2005 zistil, že jej predmetom tejto je poskytnutie úveru vo výške 7.980,00 Sk (264,88 eura). Zo žaloby mu jednoznačne vyplynulo, že žalobkyňa sa domáha určenia jej neplatnosti a vydania bezdôvodného obohatenia od žalovaného, ktorý získal toto bezdôvodné obohatenie splatením revolvingového úveru, ktorý je súčasťou zmluvy

a je začlenený do textu zmluvy. V spodnej časti listiny, na ktorej sa nachádza úverová zmluva sa po ustanoveniach o úverových podmienkach v súhlase so spracovaním osobných údajov nachádzajú ustanovenia, podľa ktorých spoločnosť a klient podpismi na tejto zmluve zároveň uzatvárajú zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru s úverovým rámcom 30 000,- Sk a s pravidelnými mesačnými splátkami 1.200,00 Sk. Konštatoval, že táto časť zmluvy je napísaná výrazne menším a ťažko čitateľným písmom ako zvyšná časť zmluvy. Osobitne hodnotil tie časti zmluvy, ktoré sa týkajú jednotlivých úverov, a to časť úveru na spotrebný tovar, ktorá je umiestnená v strede väčším písmom a časť týkajúca sa revolvingového úveru na spodnej časti, ktorá je umiestnená nižšie s nepomerne menším písmom a nie je od textu nijako odčlenená. Žalobkyňa tvrdila, že úver poskytnutý na kúpu tovaru vo výške 7.980,00 Sk (264,88 eura) splatila. Žalovaný nerozporoval toto tvrdenie žalobkyne. Z celkového rozpisu účtovného príslušenstva a prijatých splátok úveru súd zistil, že táto listina obsahuje rozpis debetných a kreditných operácií týkajúcich sa kreditnej karty. Z rozpisu mal za zrejmé, že prvá debetná operácia, ktorá predstavuje výber z karty alebo platba kartou sa realizovala dňa 16.5.2007 a posledná dňa 26.8.2012. Po tomto dátume sa vo výpise uvádzajú len nabiehajúce úroky a iné poplatky. Z predloženej zmluvy ustálil, že strany uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobkyňi úver vo výške 7.980 Sk (264,88 eura), pohľadávka vyplývajúca z tohto úveru však predmetom žaloby nie je. Touto zmluvou však v ďalšom vnútil žalobkyňi aj iný úkon než iba ten, ktorý bol v danom čase vo sfére jeho záujmu (získanie úveru). Ako mu vyplynulo z danej predtlačenej úverovej zmluvy (návrh na uzavretie úverovej zmluvy) sa konajúca osoba - žalobkyňa súčasne jedným a tým istým podpisom na predmetnej listine podpísala aj pod tú časť predtlačenej listiny, ktorá sa týka absolútne iného právneho vzťahu a ktorý má nadobudnúť účinnosť až v budúcnosti. Teda ak chcela žalobkyňa získať klasický spotrebiteľský úver, ktorý bol jasne a zreteľne obsiahnutý v časti zmluvy označenej ako úver, čo bolo primerané jej pohnútke k vstupu do právneho vzťahu so žalovaným, nemala na výber a musela podpísať predtlač listiny, ktorá v sebe obsahovala aj náležitosti iného právneho úkonu. Poukázal na to, že predmetná úverová zmluva je tzv. formulárovou úverovou zmluvou, ktorá má byť pre priemerného spotrebiteľa dostatočne čitateľná, prehľadná a logicky usporiadaná, že v danom prípade ustanovenia o revolvingovom úvere nemajú dostatočnú veľkosť písma, sú výrazne menšie ako text samotnej úverovej zmluvy, sú umiestnené v časti, ktorá vzbudzuje dojem nepodstatného charakteru, ktorá nie je oddelená nadpismi alebo iným označením, predstavuje jeden súvislý text delený iba odsekmi. Pre úplnosť konštatoval, že ustanovenie o zmluve bolo aj pre súd takmer nečitateľné a bolo nutné vyvinúť značné úsilie na samotné oboznámenie sa s predmetnou listinou. Urobil záver, že na základe uvedeného sa tak dá usudzovať nedostatok vôle spotrebiteľa vstúpiť do iného zmluvného vzťahu so žalovaným, ako bolo primárne vo sfére jeho záujmu (spotrebiteľ je tak sústredený jedine na priamy právny úkon vo veci získania úveru na zakúpenie tovaru, pričom v dôsledku nemožnosti akejkoľvek zmeny predtlač predloženej listiny koná neuvážene a nevedome aj s účinkami smerom k uzavretiu sekundárneho právneho úkonu, s čím dodávateľ zrejme vopred kalkuluje. S prihliadnutím na uvedené dôvody je takýto právny úkon žalovaného týkajúci sa zmluvy o revolvingovom úvere neplatný s poukazom na § 37 ods. 1 Obč. zák., čo súd ustálil. Predmetom ďalšieho skúmania preto ostal samotný nárok žalobcu, nakoľko z predložených listín, najmä prehľad operácií na karte mal súd za nepochybné, že žalobca kreditnú kartu využil a čerpal finančné prostriedky formou platieb a výberov. Uvedenú skutočnosť žalobca nijako nespochybnil. Vychádzajúc z absolútnej neplatnosti zmluvy o revolvingovom úvere, súd vzal do úvahy skutočnosť, že žalobkyňa z karty čerpala finančné prostriedky tak, že prvá debetná operácia, ktorá predstavuje výber z karty alebo platba kartou sa realizovala dňa 16.5.2007 a posledná dňa 26.8.2012. V prípade absolútne neplatného právneho úkonu bezdôvodné obohatenie získané z tohto úkonu vzniká od samého vzniku právneho úkonu. Objektívna premlčacia doba začne teda plynúť už od vzniku takéhoto právneho úkonu. Nakoľko absolútna neplatnosť právneho úkonu pôsobí od samého začiatku, je akékoľvek plnenie poskytnuté na jeho základe od tohto okamžiku plnením z neplatného právneho úkonu zakladajúcim bezdôvodné obohatenie a objektívna premlčacia doba na jeho vydanie začína plynúť týmto okamžikom. Skutočnosti potrebné pre začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby sa v tomto prípade ale oprávnený subjekt môže ale nemusí dozvedieť už v čase uskutočnenia absolútne neplatného právneho úkonu. K uvedenému právnomu záveru dospel aj Krajský súd v Žiline (rozsudok 6Co/123/2015). Žalovaný vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku žalobkyňou, preto súd dospel k záveru, že ak je plnenie bez právneho dôvodu poskytované postupne po čiastkových sumách, objektívna premlčacia doba začína plynúť pri každej z nich osobitne v okamihu, keď došlo k plneniu. Každá z čiastkových platieb plnených bez právneho dôvodu má tak aj svoj samostatný právny osud. Premlčuje sa samostatne a samostatne sa tiež posudzuje prípadné omeškanie s jej vydaním. Žalobkyňa podala žalobu na vydanie bezdôvodného obohatenia dňa 28.2.2017. Súd ustálil, že právny úkon vznikol dňom prvého čerpania z karty, t.j. od 16.5.2007 a bezdôvodné obohatenie vzniká od samého vzniku právneho úkonu.

Objektívna premlčacia doba začne plynúť už od vzniku takého právneho úkonu. Čo sa týka námietky premlčania všeobecnej 10-ročnej premlčacej doby vychádzal z toho, že úverové zmluvy sú žalovanou poskytované dlhodobé, že pri poskytovaní úveru je spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. často kritizovaná za neférové zmluvné podmienky vo vzťahu k spotrebiteľom, za zneužívanie práva, a preto pri bezdôvodnom obohatení pri spoločnosti Pohotovosť, s.r.o. je potrebné vychádzať zo všeobecnej objektívnej 10-ročnej lehoty podľa § 107 ods. 2 Obč. zák., že ak ide o úmyselné a bezdôvodné obohatenie, kde právo na vydanie plnenia bezdôvodného obohatenia sa premlčí za 10 rokov odo dňa, kedy k nemu došlo. Ak bola podaná žaloba dňa 28.2.2017 a úverový vzťah vznikol dňa 16.5.2007, urobil záver, že právo žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je premlčané. Podľa tvrdenia žalobkyne sa 15.1.2017, asi jeden mesiac pred vypracovaním žaloby dozvedela z médií, sociálnych sietí, rozhovorov v zamestnaní s kolegami, že na jej úkor získal žalovaný obohatenie, že ak sa poskytuje taký úver, tak sa na úkor občanov obohacujú inštitúcie, ktoré tento úver poskytli. Preto právo žalobkyne nie je premlčané ani v subjektívnej 2-ročnej lehote podľa § 107 ods. 1 Obč. zák. Na uplatnenie nároku v čase plynutia premlčacej lehoty súd posúdil aj výšku neoprávneného prospechu získaného žalovanou stranou, ktorej vyčíslenie nebolo žalovaným rozporované. Sám žalovaný v celkovom rozpise účtovného príslušenstva a prijatých splátok uviedol, že žalovaná čerpala sumu 1.298,14 eura, zaplatila bankovým prevodom 2.669,39 eur, a teda žalovaný získal obohatenie vo výške 1.371,25 eura, ktoré súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni ako bezdôvodné obohatenie. Žalobkyňa si uplatnila taktiež nárok na finančné zadosťučinenie vo výške 1.000,00 eur. Súd posúdil tento nárok podľa zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Urobil záver, že v prejednávanej príhode možno konštatovať, že zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo bez ďalšieho spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi spočívajúcu v nezákonnom preplatení úveru a teda k strate finančných prostriedkov. V prípade žalovaného nešlo len o hrozbu akademickú, možno v budúcnosti, ale išlo o priame naplnenie hrozby tým, že žalovaný prijímal od žalobkyne peňažné prostriedky nad rámec toho, na čo mal právny nárok. V dôsledku toho nemohla žalobkyňa disponovať finančnými prostriedkami, ktoré boli potrebné k živobytiu nielen jej samotnej, ale aj jej rodiny. Poukázal na to, že výška priznaného finančného zadosťučinenia závisí od úvahy súdu. Súd pri určovaní zohľadnil rôzne kritériá, a to intenzitu, časové trvanie závažného konania, satisfakčnú a sankčnú funkciu a podobne. Súd zastával názor, že toho primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1.000,00 eur je primerané, ktorá suma nedosahuje ani výšku, o ktorú sa chcel žalovaný na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatiť. Priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobkyne, ktorá jej vznikla konaním žalovaného, je určitou satisfakciou za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý ako dodávateľ finančnej služby závažne konal. Teda v danom prípade boli splnené všetky zákonné predpoklady pre priznanie finančného zadosťučinenia. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v zmysle § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že procesne úspešná žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne až po právoplatnosti rozsudku samostatnými uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

4. Proti rozsudku a to výrokom II., III., IV. a V. podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný z odvolacích dôvodov uvedených § 365 ods. 1 písm. f) a h) C.s.p., t.j., že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, a že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

5. Namietal, že úverová zmluva č. XXXXXXXXXXXX bola uzatvorená dňa 13.12.2005, kedy bol platným a účinným zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ktorý upravoval platnosť úverovej zmluvy v § 4 ods. 4 nasledovne: „Pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 a 3 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe: a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo b) dodaný tovar alebo poskytnutá služba.“ Dôvodil, že úver žalobcovi jednoznačne poskytnutý bol, na základe písomne dojednej revolvingovej zmluvy, čo nespochybňuje ani samotný žalobca, preto je nevyhnutné pri posudzovaní platnosti úverovej zmluvy vychádzať z tohto ustanovenia a zákon o spotrebiteľských úveroch vo vzťahu k Občianskemu zákonníku označiť ako lex specialis derogat lex generalis. S uvedeným súvisí princíp právnej istoty, na základe ktorého môže každý očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v medziach zákona podľa platnej a účinnej právnej úpravy. Žalovaný dal súdu do pozornosti skutočnosť, že žalobca z predmetnej úverovej zmluvy vyčerpал súhrnne finančné prostriedky vo výške 1.298,14 eur, takže mu muselo byť zrejmé, že poskytnutie finančných prostriedkov na základe nejakého právneho titulu byť muselo. Žalovaný napriek rozhodnutiu prvostupňového súdu zastával názor, že žalovaná suma je premlčaná v celom rozsahu. Poukázal na to, že v konaní je nevyhnutným prihliadať aj na nové ust. § 54a Obč. zák., ktoré prvostupňový súd v konaní nezohľadnil. Žalobca

uhradil sumu požičanej istiny vo výške 1.298,14 eur splátkou splatnou dňa 19.07.2011. S ohľadom na uvedené, nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia bol po dátume 19.07.2013 premlčaný. Žaloba bola podaná dňa 28.02.2017. Žalovaný uplatňovaný nárok žalobcu preto považoval za premlčaný v subjektívnej premlčacej dobe. K primeranému finančnému zadosťučineniu, uviedol, že prvým predpokladom, ktorý § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. vyžaduje, je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom (t.j. zák. č. 250/2007 Z.z.) a osobitnými predpismi, že predpokladom žaloby na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v tomto konaní je uzatvorenie úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX medzi žalobcom a žalovaným dňa 13.12.2005, ktorou malo dôjsť k porušeniu práv a povinností žalobcu, nakoľko súd považuje úverovú zmluvu za neplatnú. Už prvý predpoklad na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia je v tomto prípade vylúčený a to porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z., ktorý v čase uzatvorenia úverovej zmluvy nebol platný ani účinný. Žiadnym výkladom ani analógiou nie je možné racionálne dospieť k záveru, že žalovaný mohol porušiť neexistujúci zákon. Je preto neúnosné a právne neudržateľné, aby bol žalovaný sankcionovaný za nedodržanie neexistujúceho predpisu. Druhým predpokladom na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia je skutočnosť, že spotrebiteľove práva a povinnosti sú porušené a sám vyvíja iniciatívu ako túto situáciu odvrátiť a zabezpečiť si súdnym rozhodnutím ochranu. Spotrebiteľove práva a povinnosti však úverovou zmluvou uzatvorenou so žalovaným neboli žiadnym spôsobom poškodené, spotrebiteľ žiadne poškodenie práv neprezentoval. Predmetom konania, ktoré bolo podkladom na uplatnenie primeraného finančného zadosťučinenia bolo výlučne vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neplatnosti úverovej zmluvy, čo v žiadnom prípade nemožno vyhodnotiť ako úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností. Poukazoval na skutočnosť, že rozhodnutie, ktoré malo byť podkladom na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia stále nenadobudlo právoplatnosť. Pokiaľ by aj rozsudok v časti určenia neplatnosti úverovej zmluvy nadobudol právoplatnosť, je potrebným poukázať na znenie § 40 Obč. zák. Dôsledkom absolútnej neplatnosti je, že právny úkon nemá žiadne právne účinky. Konkrétne v tomto prípade neplatná úverová zmluva nikoho nezaväzovala. Absolútne neplatný právny úkon nemal od začiatku žiadne právne následky, hľadalo sa naň akoby neexistoval. Pokiaľ by teda súd vyhodnotil úverovú zmluvu ako neplatnú, neexistujúcu, nemôže tento rozsudok spĺňať kritéria stanovené § 3 odsek 5 zákona č. 250/ 2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa ako podmienku porušenia práv a povinností žalovaným, ku ktorému neexistujúcim právnym úkonom nemôže dôjsť. Poukazoval na to, že účelom a zmyslom ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa je odškodniť spotrebiteľa za diskomfort, ktorý nastal z dôvodu, že spotrebiteľ sa rozhodol uplatniť ochranu proti porušeniu práv a povinností zo strany dodávateľa na súde a v tomto konaní bol úspešný. Nepostačuje však, že dodávateľ porušil svoje povinnosti.“ V súvislosti s inštitútom primeraného finančného zadosťučinenia, ktorý si žalobca - spotrebiteľ uplatnil z úverovej zmluvy je nevyhnutným uvedomiť si, že to bol práve žalobca, ktorý si o poskytnutie úveru žiadal, s výškou poskytnutého úveru bol oboznámený, z vlastnej iniciatívy a vo výške podľa svojej vôle ho čerpal, taktiež si bol vedomý, že si berie spotrebiteľský úver, z ktorého si veriteľ uplatňuje úroky a poplatky o ktorých bol informovaný každý mesiac v zasielaných výpisoch. Vzhľadom na uvedené dôvody žalovaný navrhoval, aby odvolací súd prihliadol na žalovaným vznesenú námietku premlčania žalovanej sumy v celom rozsahu a rozhodnutie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, prípadne aby rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil a priznal žalovanému náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania.

6. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu, o.i. uviedla, že sa stotožňuje s odôvodnením rozsudku vo vzťahu ku všetkým jeho výrokom, na závery odôvodnenia, ktoré odkázala. Trvala na tom, že jej nárok nie je premlčaný. Konanie žalovaného považovala za nekalé a neseriózne, keďže žalovaný už pri predkladaní zmluvy o splátkový úver jej zamlčal aké v podmienkach tohto splátkového predaja je zmluva o budúcej zmluve, že v čase podpisu zmluvy o splátkovom úvere nemala ani len tušenie, že už podpísala novú zmluvu a za žiadnych okolností nemohla byť informovaná zákonným spôsobom o zmluve, tak ako produkuje svoje tvrdenia žalovaný. Ďalej na podporu svojich tvrdení poukázala na viaceré rozhodnutia súdov Slovenskej republiky. Zdôraznila, že konanie žalovaného nemožno vyhodnotiť inak, ako za úmyselné, vo vzťahu k plynutiu 10-ročnej premlčacej lehoty, či už priamo alebo nepriamo a preto je potrebné, aby súd prihliadal na 10-ročnú premlčaciu lehotu a iná v tomto prípade nie je aplikovateľná. Zdôraznila, že je potrebné skúmať konanie žalovaného od počiatku podpisu, alebo od okamihu uzavretia zmluvy, čo prvoinštančný súd vykonal. Vo vzťahu primeranému finančnému zadosťučineniu aplikujúc § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa poukázala na jeho cieľ, ktorým je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, že samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie a preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí ak tá ujma tu

je, a že je bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy. Poukázala na to, že ona ako spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami spotrebiteľskej zmluvy, a že tiež má právo domáhať sa, aby žalovaný ako dodávateľ sa zdržal protiprávneho konania a odstránil protiprávny stav a za podmienky, že si na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti stanovenej zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa má právo aj na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom zodpovedá. Mala za nesporné, že ak súd dospeje k názoru, že žalobca úspešne uplatnil svoje práva na súde a bude mu uložená povinnosť v zmysle podanej žaloby, že nie je dôvod jej primerané finančné zadosťučinenie nepriznať. Navrhla rozsudok potvrdiť ako správny a priznať jej náhradu trov odvolacieho konania.

7. Rozsudok vo výroku I. o zastavení konania o určenie, že úver zo zmluvy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 13.12.2005 uzatvorený medzi žalobcom a žalovaným je bezúročný a bez poplatkov odvolaním nebol napadnutý, nadobudol právoplatnosť, preto v uvedenom rozsahu v odvolacom konaní nebol preskúmaný.

8. Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. - na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem) prejednal odvolanie žalobkyne v rozsahu vyplývajúcom z § 379 a § 380 ods. 1 C.s.p. a rozsudok v napadnutej časti vo výroku II. o určenie neplatnosti zmluvy o úvere, vo výroku III. v časti o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni 273,43€ a vo výroku IV. o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni finančné zadosťučinenie v sume 1.000,00 eur potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p., lebo je vecne správny, súd úplne zistil skutkový stav veci, správne ju právne posúdil a odôvodnenie rozsudku má podklad v zistení skutkového stavu a odvolací súd sa s jeho rozhodnutím v uvedených výrokoch stotožňuje, na dôvody ktoré odkazuje v celom rozsahu. Rozsudok v zostávajúcej vyhovujúcej časti vo výroku III. zmenil a žalobu zamietol, lebo zistil, že neboli splnené podmienky na potvrdenie rozsudku, ani na jeho zrušenie (§ 388 C.s.p.).

9. Žalovaný uplatnil v odvolacom konaní odvolacie dôvody uvedené v § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ C.s.p., t.j., že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, a že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

10. Odvolanie žalovaného je sčasti dôvodné, v rozsahu jeho povinnosti zaplatiť žalobkyni titulom bezdôvodného obohatenia sumu 1.097,82eur uloženej mu v rozsudku vo výroku III., namiesto sumy 273,47eur.

11. Súd vec nesprávne právne posúdil, keď v prejednávanom spore na plynutie premlčacej lehoty aplikoval § 107 ods. 2, druhá veta Obč. zák., t. j., 10-ročnú premlčaciu lehotu. Vychádzal zo záverov, že spoločnosť „Pohotovosť, s.r.o.“ je často kritizovaná za neférové zmluvné podmienky vo vzťahu k spotrebiteľom za zneužívanie práva, že je potrebné vychádzať zo všeobecnej objektívnej 10-ročnej lehoty podľa § 107 ods. 2 Obč. zák. ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, kde právo na vydanie plnenia bezdôvodného obohatenia sa premlčí za 10 rokov odo dňa, kedy k nemu došlo. Súd vychádzal z toho, že žaloba bola podaná 28.2.2017, že úverový vzťah vznikol 16.5.2007 a tak právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, nie je premlčané. Súd vzal do úvahy tvrdenie žalobkyne, že 15.1.2017 asi jeden mesiac pred vypracovaním žaloby sa dozvedela z médií a sociálnych sietí, z rozhovorov so zamestnancami a kolegami, že na jej úkor získal žalovaný bezdôvodné obohatenie, a že ak sa poskytuje taký úver, tak sa na úkor občanov obohacujú inštitúcie, ktoré tento úver poskytli, že preto právo žalobkyne nie je premlčané ani v subjektívnej dvojočnej lehote podľa § 107 ods. 1 Obč. zák. Zhrnúc, súd poukázal na to, že žalobkyňa čerpala 1.298,14 eur a zaplatila bankovým prevodom 2.669,39 eur, že žalovaný získal obohatenie vo výške 1.371,25 eur, na ktoré zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni ako bezdôvodné obohatenie.

12. Nevedno z akých dôvodov súd v rozsudku odkázal na konanie spoločnosti „Pohotovosť, s.r.o.“, ktorej konanie voči žalobkyni posudzoval ako úmyselné bezdôvodné obohatenie, ktorá spoločnosť nie je ani žalovanou stranou sporu.

13. Podľa § 451 ods. 1, 2 Obč. zák. kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať (ods. 1). Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu,

plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

14. Podľa § 107 ods. 1 Obč. zák. právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

15. Podľa § 107 ods. 2 Obč. zák. najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za 10 rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

16. K otázke začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby v sporoch o vydanie bezdôvodného obohatenia na základe žalôb podaných spotrebiteľmi sa vyjadril Najvyšší súd SR v rozhodnutí 3Cdo/169/2017 z 10.1.2018. V tomto rozhodnutí najvyšší súd odkázal na svoje rozhodnutie 1Cdo/67/2011, podľa ktorého právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne (preukázateľne) zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t.j. keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr. To, kedy sa oprávnený dozvedel (dospel k záveru), ako takýto jeho nárok, vyplývajúci z týchto skutkových okolností, možno právne kvalifikovať, nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné. Oprávnený sa dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil, keď získa znalosť tých skutkových okolností, z ktorých je možné vyvodiť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie.

17. Vychádzajúc aj z vyššie cit. súdnej praxe je rozhodné v prejednávanej spore, kedy sa žalobkyňa preukázateľne dozvedela a zistila, a to skutkové okolnosti, na základe ktorých mohla podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t.j. kedy nadobudla vedomosť o obsahu bezdôvodného obohatenia, o osobe obohateného bez ohľadu na to, že o týchto skutočnostiach sa mohla dozvedieť aj skôr a bez ohľadu na to, či mala znalosti o právnej znalosti kvalifikácii svojho nároku. Oprávnený sa dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil, keď získa znalosť tých skutkových okolností, z ktorých je možné vyvodiť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie.

18. Začiatok plynutia subjektívnej ako aj objektívnej premlčacej doby, t.j. kedy došlo k bezdôvodnému obohateniu, je potrebné posudzovať dňom, kedy sa dozvedela o tom, že bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného vzniklo, ktorá subjektívna premlčacia môže plynúť len v rámci trojročnej objektívnej premlčacej lehoty.

19. Výhrada žalovaného, že právo na vydanie bezdôvodného obohatenia sa premlčalo v dvojročnej subjektívnej premlčacej lehote je sčasti dôvodná .

20. Z obsahu spisu vyplynulo(Celkový rozpis účtovaného príslušenstva a prijatých splátok úveru č. XXXXXXXXXXXX , č.l. 13-18) , že žalobkyňa uhradila žalovanému prvú splátku úveru 16.5.2007 v sume 9,96 eur a poslednú splátku úveru bankovým prevodom 1.9.2016 v sume 13,50 eur , spolu mu uhradila za toto obdobie 2.669,39 eur, pričom od žalovaného využila peňažné prostriedky v sume 1.298,14 eur. Úhrady, ktoré žalobkyňa vykonala bankovým prevodom od 18.3.2015 až do 1.9.2016 boli spolu v sume 273,43 eur. Úhrady vykonané žalobkyňou bankovým prevodom nad sumu 1.298,14 eur do 25.2.2015, celkom v sume 1.097,82eur sú však premlčané, lebo už dňom ich úhrady sa dozvedela, resp. mala možnosť na základe skutkových okolností urobiť záver, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jej úkor obohatil, keď získala znalosť o tých skutkových okolnostiach, pre ktoré je možné vyvodiť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie. Nárok na bezdôvodné obohatenie, t.j. na úhrady vykonané žalobkyňou do 25.2.2015 nad celkovo čerpanú sumu 1.298,14eur a ňou zaplatenú sumu 2.669,39eur (v rozsahu 1.097,82 eur) sa uplynutím dvojročnej subjektívnej premlčacej lehoty premlčal dňa 25.2.2017, keďže žaloba bola podaná na súde 28.2.2017 (1371,25-273.43=1097,82). Nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia sčasti a to za úhrady , ktoré vykonala bankovým prevodom od 18.3.2015 až do 1.9.2016 spolu v sume 273,43 eur, premlčaný nie je.

21. Z uvedeného dôvodu odvolací súd potvrdil rozsudok vo výroku III. v časti o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni 273,43 eur (titulom bezdôvodného obohatenia) a v zostávajúcej vyhovujúcej časti vo výroku III. zmenil rozsudok a žalobu zamietol (o bezdôvodné obohatenie v sume 1.097,82 eur).

22. Vo vzťahu k plynutiu 10-ročnej premlčacej lehoty, t.j., že žalovaný sa podľa žalobkyne ako aj záveru súdu prvej inštancie úmyselne bezdôvodne obohatil, je potrebné uviesť, že Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí 1Cdo/238/2017 riešil otázku aplikácie 10 ročnej premlčacej doby v dôsledku úmyselného bezdôvodného obohatenia nebankového subjektu na úkor spotrebiteľa. V jeho záveroch dovolací súd konštatoval, že právny záver odvolacieho súdu ohľadom toho, že samotný fakt, že nebankový subjekt poskytujúci úver spotrebiteľovi je v postavení profesionálneho podnikateľa vo všeobecnosti bez ďalšieho nemôže zakladať úmysel tohto nebankového subjektu bezdôvodne sa obohatiť na úkor spotrebiteľa. Dovolací súd konštatoval, že samotné všeobecné skutočnosti (fakty) o profesionálnom podnikateľskom postavení nebankových subjektov v oblasti poskytovania úverov a doterajšia súdna prax týkajúca sa ochrany spotrebiteľov v obdobných prípadoch samé o sebe nemôžu bez ďalšieho zakladať nepriamy úmysel nebankového subjektu (veriteľa). Ako už bolo uvedené, v predmetnom prípade je nutné dôsledne skúmať vôľovú a vedomostnú zložku zavinenia aplikujúc analógiu podľa trestného práva hmotného pri právnom posúdení formy zavinenia, a to s dôrazom na čas konania protiprávneho úkonu, resp. získania neoprávneného majetkového prospechu. Pri bezdôvodnom obohatení je preto dôležité zistiť, kedy k obohateniu došlo z objektívneho hľadiska a v tom čase preukázať úmysel veriteľa, resp. jeho zavinenie, aby bolo možné jednoznačne posúdiť, či je potrebné aplikovať 3-ročnú alebo 10 ročnú premlčaciu lehotu. Až po správnom určení okamihu, kedy k obohateniu došlo, je možné pristúpiť ku skúmaniu zavinenia veriteľa, pričom dôkazné bremeno zaražuje žalobcu. Žalobca musí preukázať, že v čase, kedy došlo k obohateniu, mal žalovaný úmysel získať majetkový prospech na jeho úkor.

23. Vo vzťahu k skúmaniu uvedených podmienok získania bezdôvodného obohatenia a úmyslu, či už priameho alebo nepriameho v prejednávanej spore, nie je možné konštatovať tento záver, že by na strane žalovaného došlo k nepriamu alebo priamemu úmyslu vo vzťahu k získaniu bezdôvodného obohatenia a to priamo voči žalobkyni. Preto nebolo namieste aplikovať v prejednávanej spore 10-ročnú premlčaciu lehotu vo vzťahu k nároku žalobkyne.

24. V zostávajúcich výrokoch II. o určení neplatnosti zmluvy o úvere a vo výroku IV. o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni finančné zadostučinenie v sume 1.000,00 eur odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne, keďže súd správne zistil skutkový stav veci, správne ho právne posúdil, odôvodnenie rozsudku má podklad v zistení skutkového stavu a odvolací súd sa s rozhodnutím súdu v uvedených výrokoch stotožňuje, na ktoré dôvody aj odkazuje v celom rozsahu.

25. Vo vzťahu k primeranému finančnému zadostučineniu 1.000,00 eur je potrebné uviesť, že aj súdna prax (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 6Cdo/127/2017 z 30.01.2019) sa zjednotila na tom, že pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle § 3 Ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo/389/2015), že žiadnu inú podmienku, t.j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje.

26. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1, 2 a § 255 ods. 1 C.s.p.

27. Žalobkyňa a žalovaný mali v konaní úspech čiastočný, preto stranám náhrada za trov konania nebola priznaná.

28. Výsledok hlasovania - pomer hlasov :3 hlasy za (§ 393 ods. 2 posledná veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie n i e j e prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).